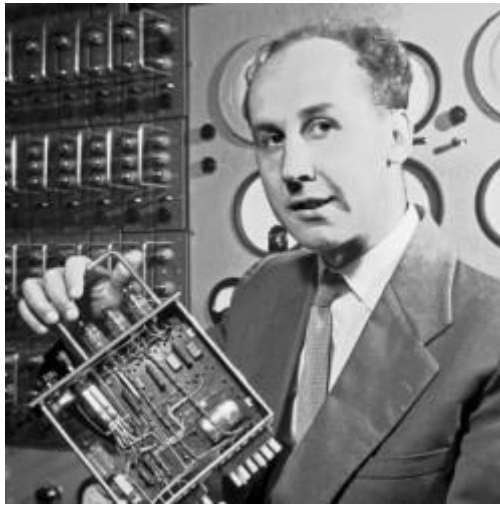

Jacek Karpiński

2

Pseudonim:

"Jacek"

Data urodzenia:

1927-04-09

Data śmierci:

2010-02-21

Funkcja:

dowódca sekcji

Stopień:

starszy strzelec

Miejsce urodzenia:

Turyn - Włochy

Imiona rodziców:

Adam - Wanda z domu Cumft, I voto Czarnocka

Wykształcenie do 1944 r.:

W czerwcu 1939 ukończył szóstą klasę Szkoły Powszechnej przy ul. Ceglowskiej na Bielanych i zdał egzamin do Prywatnego Męskiego Gimnazjum i Liceum Towarzystwa Ziemi Mazowieckiej przy ul.

Klonowej 16 w Warszawie. Podczas nauki był harcerzem 21. Warszawskiej Drużyny Harcerzy im. Gen. Ignacego Prądzyńskiego. W 1940 r. podjął naukę w dawnym Gimnazjum Giżyckiego, podczas okupacji "Priv. Gartnererhandwerkschule von Władysław Giżycki, Warschau, Feldhernallee 113", czyli Prywatnej Szkole Ogrodniczej I st. Władysława Giżyckiego, ul. Puławska 113.

Udział w wojnie obronnej 1939:

Podczas oblężenia Warszawy był łącznikiem OPL (Obrony Przeciwlotniczej) w Śródmieściu Południe, prznosił meldunki w rejonie Mokotowska - Szopena.

Pseudonimy:

"Mały Jacek", "Jacek"

Udział w konspiracji 1939-1944:

W 1941 r. wraz z kolegą szkolnym Jerzym Horczakiem zostaje zwербowany do konspiracyjnego oddziału por. "Białego" (Eugeniusz Weiss). Wiosną 1942 r. przechodzi do Szarych Szeregów, wprowadzony przez "Laudańskiego" (Bogdan Deczkowski), organizującego na terenie szkoły Giżyckiego konspiracyjne zastępy harcerskie. Pod pseudonimem "Jacek" wchodzi do drużyny "Kończana" (Eugeniusz Koecher). Wraz z zastępem uczestniczy w akcjach sabotażowych prowadzonych w ramach Organizacji Małego Sabotażu "Wawer". Podczas przygotowania do kolejnej akcji, przy produkcji tzw. "bombek" ulega poważnym obrażeniom. Wybuch ładunku poszarpał mu lewą dłoń, a liczne odłamki zraniły go w twarz i oczy. W listopadzie 1942 r., po utworzeniu Grup Szturmowych Szarych Szeregów, aby zostać ich członkiem, dodaje sobie trzy lata - do tej formacji przyjmowano tylko młodzież od 18 roku życia. W GS kończy kurs Wielkiej Dywersji (WD), bierze udział w ćwiczeniach strzeleckich, w piwnicy swojego domu przy ul. Obserwatorów 22 organizuje strzelnicę, magazyn broni, amunicji i materiałów wybuchowych, pełniąc równocześnie funkcję magazyniera. 20 sierpnia 1943 r. bierze udział w akcji "Sieczychy" - ataku na strażnicę Grenzschutz. W akcji tej wchodził w skład grupy "ubezpieczenie" dowodzonej przez instruktora "Agricoli" ppor. "Tomasza" (Andrzej Góral). Od września tego roku w batalionie "Zośka", jest żołnierzem 3. drużyny (d-ca "Laudański") I plutonu "Alek" (d-ca "Kończana") 2. kompanii "Rudy" (d-ca "Giewont"). Późną jesienią skierowany do wydzielonej drużyny samochodowej wchodzącej w skład IV plutonu motorowo-gospodarczego, dowodzonego przez pchor. "Sema" (Wiesław Krajewski). Uczestniczył m.in w rozpoznaniu przed akcjami "Urle" i "Jan Boży", przeprowadzonymi wiosną 1944. Na początku 1944 r. ukończył kurs Dowódców Oddziałów Partyzanckich prowadzony przez skoczków - cichociemnych. Następnie przez krótki okres pełnił funkcję instruktora na uzupełniającym kursie Wielkiej Dywersji, dla elewów po szkole podchorążych, odbywającym się na ul. Stalowej na Pradze.

Adres przed Powstaniem Warszawskim:

Warszawa ul. Obserwatorów 22

Oddział:

Kedyw Komendy Głównej Armii Krajowej - Brygada Dywersyjna "Broda 53" - batalion "Zośka" - 2. kompania "Rudy" - I pluton "Sad" - 3. drużyna. 1 sierpnia 1944 r. nie dotarł na miejsce koncentracji przed godziną "W".

Szlak bojowy:

Śródmieście Południe. Rozkaz o godzinie "W" otrzymał w południe 1.08.1944 r. Zadaniem jego sekcji ("Tajfun", "Sokół", "Orkan", "Erik", "Andrzej") był transport broni (2 granatniki ppanc PIAT + 48 sztuk amunicji, 22 karabiny Mauser) z magazynu w jego piwnicy na miejsce koncentracji batalionu wyznaczone w Fabryce Telefunken przy ul. Mireckiego na Woli. Po dwóch godzinach poszukiwania środka transportu zarekwirował furę z koniem, na którą załadowano broń i amunicję. Z Dolnego Mokotowa przez al. Niepodległości fura osłaniana przez żołnierzy sekcji dojechała do skrzyżowania z ul. Koszykową, gdzie niespodziewanie wybuchła strzelanina. "Erik" uciekł, a wóz z "Orkanem" i "Sokołem" pod ostrzałem przejechał skrzyżowanie. Pozostali schronili się w bramie narożnego budynku (Warszawska Szkoła Pielęgniarstwa, ul. Koszykowa 79), gdzie natrafili na koncentrację grupy ok. 20 żołnierzy AK. Razem zaatakowali sąsiedni gmach Ministerstwa Komunikacji, jednak słabo uzbrojony pluton (2 karabiny i 3 pistolety) tracąc 10 zabitych został odrzucony przez liczną załogę niemiecką. W nocy pozostała grupa postanowiła się przebić do pozycji polskich przez ul. Koszykową do Noakowskiego. Udało się to tylko pierwszej sekcji, natomiast druga, prowadzona przez "Jacka", dostała się pod silny ogień, w którym uległa zniszczeniu.

Odniesione rany:

Ciężko ranny w nocy 1/2 sierpnia 1944 na ul. Koszykowej podczas próby przebicia się do Śródmieścia. Postrzelony z pistoletu maszynowego w kręgosłup i miednicę. Sparaliżowany został wciągnięty do szpitala Warszawskiej Szkoły Pielęgniarstwa, gdzie pod opieką lekarzy dotrwał do końca Powstania. Po wojnie przez rok chodził o kulach, a 9 mm pocisk wbity w kość miednicy nigdy nie został usunięty.

Losy po Powstaniu:

Wyjechał z Warszawy z rannymi, trafił do obozu przejściowego w Pruszkowie (Dulag 121), skąd udał się do Radomska.

Losy po wojnie:

W 1946 r. w Radomsku zdał maturę, po czym rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej. W 1947 r. orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej w Łodzi zostaje uznany za inwalidę II grupy i otrzymuje uprawnienia rencisty. Za namową kolegów z "Zośki" Witolda Morawskiego i Jana Rodowicza, wraz z innymi kolegami z batalionu zapisuje się do ZBoWiD-u (Związek Bojowników o Wolność i Demokrację). W 1948 r. przeprowadza się z Łodzi do Warszawy, gdzie kontynuuje studia na Politechnice Warszawskiej. Po aresztowaniu przez UB wielu kolegów z "Zośki", na przełomie 1949/50 rezygnuje z członkostwa w ZBoWiD i natychmiast traci uprawnienia inwalidzkie. W 1951 r. kończy studia; po obronie pracy dyplomowej (promotor prof. Janusz Groszkowski) uzyskuje dyplom magistra nauk technicznych i inżyniera elektryka. Nakazem pracy skierowany zostaje do Centralnego Laboratorium Polskiego Radia, gdzie jest szykanowany za akowską przeszłość, przeniesiony do Laboratorium Zakładów Radiowych im. Kasprzaka na Woli, skąd po kilku dniach zostaje zwolniony. Po trzech miesiącach uzyskuje pracę w Zakładach Wytwórczych Urządzeń Radiotechnicznych, w oddziale T-12 na Żeraniu. Konstruuje nadajnik krótkofalowy 2 kW. Pracuje tam jako starszy konstruktor przez 3 lata. W tym okresie, co dwa miesiące jest przesłuchiwany przez UB, często grożono mu, że "do domu już nie powróci". Jednak z pracy go nie zwolniono, bo jako zdolny konstruktor był potrzebny w zakładzie. W tym okresie jest również starszym asystentem w Zakładzie Podstaw Elektrotechniki na

Politechnice Warszawskiej. W latach 1954-55 pracuje w Biurze Konstrukcyjnym Przemysłu Motoryzacyjnego na Żeraniu, a od 1955 do 1960 w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN. Zatrudniony na stanowisku adiunkta i kierownika Pracowni Maszyn Cyfrowych, skonstruował maszyny matematyczne - AAH, na potrzeby PIHM-u dla długoterminowych prognoz pogody, oraz AKAT-1, pierwszą w Europie maszynę do rozwiązywania układów równań różniczkowych. W 1960 r. w wyniku konkursu międzynarodowego ogłoszonego na stypendium fundowane przez UNESCO, jako jeden z sześciu finalistów, spośród dwustu kandydatów z całego świata, wybrany na UNESCO Fellow 1961-1962. Odbywa dwuletni staż w Computation Laboratory Harvard oraz w Massachusetts Institute of Technology Cambridge w USA. Jednocześnie odbywa dodatkowe studia na tych uczelniach. Następnie jako delegat UNESCO zwiedza wszystkie ważniejsze laboratoria i uniwersytety amerykańskie. Pomimo składanych mu licznych atrakcyjnych ofert pracy, powraca do kraju. Po powrocie z USA, w 1962 r. zostaje przeniesiony do Instytutu Automatyki PAN, gdzie kieruje stworzoną przez siebie pracownią Sztucznej Inteligencji. W 1964 r. ukończył PERCEPTRON - maszynę samouczącą się i rozpoznającą dowolne symbole graficzne. W latach 1965-1970 pracuje w Instytucie Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego. Tworzy Pracownię Maszyn Matematycznych, którą kieruje. Ciągłe prace studyjne, poparte predyspozycjami matematycznymi, informatycznymi i konstrukcyjnymi, owocują następnymi jego opracowaniami w dziedzinie maszyn cyfrowych i informatyki, liczącymi się w świecie. W 1968 r. ukończył pracę nad komputerem KAR-65 (na polskich tranzystorach i diodach) - uniwersalnym komputerem do obliczeń (technologiczna nowość), który przez dwadzieścia lat służył fizykom do analizy eksperymentów fizyki atomowej. W 1969 r. zaprojektował nowy system komputerowy - modułarny minikomputer K-202. Rok później wykonał model tego minikomputera w stworzonej przez siebie pracowni we Włochach pod Warszawą. Anglicy oceniali, że jest to najlepsza ówczesnie konstrukcja na świecie i sfinansowali budowę prototypu, który był gotowy w 1971 r., wzbudzając ogromne zainteresowanie na wystawie w Londynie i Międzynarodowych Targach w Poznaniu. K-202 był pierwowzorem współczesnego komputera osobistego PC, wykonującym milion operacji na sekundę, natomiast produkowana wówczas we wrocławskich Zakładach ELWRO "Odra-1204" była dziesięć razy większa, dwadzieścia razy droższa, trzy razy wolniejsza i wymagała specjalnej klimatyzacji. Ponieważ K-202 pomniejszała wszelkie dotychczasowe osiągnięcia w tej dziedzinie uzyskane przez konstruktorów PRL i ZSRR, a autor opracowania uparcie odmawiał wstąpienia do PZPR, wkrótce został zwolniony z utworzonego przez siebie Zakładu Doświadczalnego Minikomputerów w Instytucie Maszyn Matematycznych, w którym w latach 1970-1973 był dyrektorem i głównym konstruktorem. Uniemożliwiono mu wyjazdy zagraniczne odmawiając wydania paszportu. Przez 15 lat był na czarnej liście cenzury prasy. Z konieczności podejmuje prace wykładowcy w Instytucie Przemysłu Budowlanego na Politechnice Warszawskiej. W 1974 r. otrzymuje propozycję i zaproszenie od znanego konstruktora komputerów p. Cogara z USA na objęcie stanowiska jego konsultanta, jednak pomimo starań i interwencji nie otrzymuje paszportu. Na znak protestu, w 1978 r. wyjeżdża na wieś pod Olsztynem. Kończy kurs rolniczy, wydzierżawia 20 ha ziemi ze starą chałupą i zajmuje się gospodarstwem - hoduje świnię, krowy i kury... W 1980 r. jest członkiem-założycielem NSZZ "Solidarność" na Politechnice Warszawskiej. Na początku 1981 r. otrzymuje propozycję objęcia stanowiska dyrektora Instytutu Maszyn Matematycznych i Zakładu Minikomputerów. Nie uzyskuje jednak akceptacji centralnych władz partyjnych i Ministerstwa Przemysłu. Wobec trwających i nasilających się ataków na jego osobę, w lipcu 1981 r., przy łatwiejszych możliwościach uzyskania paszportu, decyduje się na wyjazd do Szwajcarii. Pracuje tam jako konsultant w Zakładach Nagra-Kudelski, następnie jako samodzielny konsultant w swoim zawodzie. Konstruuje modele systemów rozpoznających mowę, pismo i rysunki.

Do Polski powraca w 1990 r. Zakłada firmę JK Computers International Sp. z o.o., a następnie JK Elektronics Ltd. w Warszawie. Przez półtora roku pełni funkcję doradcy do spraw informatyki przy urzędzie ministra finansów Leszka Balcerowicza. Opracował i rozpoczął w Polsce produkcję małych skanerów do rozpoznawania pisma Pen-Reader. Następnie opracowuje serię komputerowych kas fiskalnych KF-202, K-102, K-3. Pomimo udanych prototypów, wobec braku środków finansowych, nie może rozwinąć produkcji. Liczne trudności nie zniechęcają go do działania - w ostatnich latach życia pracował nad technologiami rozpoznawania mowy przez komputer. Autor 8 patentów i 10 publikacji z zakresu informatyki i elektroniki. Członek Państwowej Komisji Oceny Maszyn Matematycznych (1965-1973), członek prezydium Polskiego Komitetu Automatycznego Przetwarzania Danych (1968-1970), oraz Komitetu Informatyki PAN (1971-1973). Od 1981 członek prezydium Polskiego Towarzystwa Informatycznego. W latach 1966-1986 członek Institute Electrical Electronic Engineers USA. W 1957 awansowany do stopnia podporucznika rezerwy. W latach 90. nawiązał kontakty ze Środowiskiem Byłych Żołnierzy Batalionu "Zośka".

Odnaczenia:

Krzyż Walecznych (trzykrotnie - 1944), Krzyż Armii Krajowej (1971), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2009), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (pośmiertnie, 2010)

Miejsce śmierci:

Wrocław, pochowany na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym przy ul. Młynarskiej w Warszawie.

<https://www.1944.pl/powstancze-biogramy/jacek-karpinski,20231.html> 200408